

Drobci rdečega življenja

Anton Šušteršič — Tine Železnik je zgodovinska osebnost. Ure in ure bi lahko pripovedoval o svojem revolucionarnem delu. Rojen je 5. maja 1903... Sedemnajstletni mladenič je že 1920. leta menil, kako mora temeljito proučiti marksizem in leninizem. Precej drobtin mu je natrosil oče, veliko so mu povedali pobegli tržaški in goriški železničarji:

»Nekateri so prebivali začasno z družinami kar v vagonih na stranskem tiru dravelskega kolodvora. Dvojica je kasneje stanovala pri nas v Stanežičah, posebno rad sem poslušal Vinklerja.«

Anton Šušteršič je pred vojno spoznal skoraj vse vidnejše komuniste: Kardelja, Kidriča, Marinka, Kermavnerja, brate Zor-ga, Fiziča...

»Ime Tine mi je dal na nekem sestanku Miha Marinko. Sestanek smo imeli tam, kjer danes stoji LITOSTROJ. Rekel je: 'Če si Tone, bodi pa Tine'. Leta 1943 na nekem drugem sestanku v Beli Krajini na Blatnem klanecu mi je Aleš Bebler dodal še ime Železnik, bil sem namreč že dolga leta železničar. Tako sem postal Tine Železnik...«

Veste, včasih je bila konspiracija, tajnost, izredno pomembna. Človek se je tega tako navadil, da sem tovariša, s katerim sem imel zmenek v Tivoliju, spoznal že po hoji.«

Revolucionarna preteklost Tineta Železnika je tako obsesna, da se je v tako skromnem obsegu tega zapisa ni lahko lotevati. Povemo lahko le nekaj drobcev rdečega življenja. Aprila 1920 sodeluje s tovariši v stavki in krvavih demonstracijah železničarjev na Zaloški cesti v Ljubljani. Še istega dne leži skupno s tovariši na tirih pred počasi premikajočo se lokomotivo in kordonoma vojakov ter žandarjev. Nasajeni, ostru bagnetni so zlovesče pobliskovali nad ležečimi. Nekaj kasneje na starem gorenjskem kolodvoru s kamni besen obmetava spremljevalca — izdajalca na lokomotivi... Dobro so si ga zapomnili, bil je kmalu odpuščen. V lažnih mesnih konzervah in lepo zapečeni hrustavi pleteni štručki kruha nosi partijsko literaturo v Bilečo. Spomladi 1932 v takratni SIGNALNI, današnjem PAP, ustanovi partijsko celico. Zatem partijsko literaturo skrivoma prenaša v Belo Krajino. V NOB je najprej ilegalce, spreten demonter neeksploziranih min in avionskih bomb, politični komisar Gorjanskega odreda, vodja partizanskih puškarn v Starih Zagah in dolgoletni član CK KPS.

»V partijo smo sprejemali pametne, dostojne ljudi. Ugledne, človeške in vredne zupanja med delavci. V SIGNALNI smo celico osnovali trije: Zalar, Žargi in jaz. Po- vem vam, da smo tisto podjetje obvladovali

in še več. Sestajali smo se v garderobi, delavci so prav čakali kaj bomo rekli ali sklenili...«

Naslednjo partijsko celico je ustanovil v Kurilnici s Tinctom Rožancem in Černičem. Tretja je bila osnovana v Železniški zadrugi z Martinom Kokaljem in drugimi.

48 let je torej minilo od ustanovitve prve partijske celice v Šiški, podatek je nekajkrat uradno zabeležen in ima svojo težo v zgodovini slovenske partije. Anton Šušteršič — Tine Železnik je bil tvorec tega dela zgodovine. Majhen je, zlahko sivolas, gladko počesan. Skozi naočnike dvojnih stekel mirno opazuje današnji svet. Tisto, za kar se je desetletja boril, je doseženo:

»Dočakal sem uresničitve sanj tisočev in tisočev. Mnogi tega žal niso dočakali... Najlepše pa je bilo vendar 1945. Dočakal in doživel sem svobodo...«

Bogomir Šefic

REČANI V LJUBLJANI

Tradicionalno srečanje pobratenih mest Reke in Ljubljane bo letos v našem mestu. Prebivalce pobratenega mesta bomo gostili 14. junija. Srečanja bodo imela delovni značaj, saj so predvideni številni razgovori, posvetovanja, izmenjave mnenj. Vsestranski stiki ob obisku bodo dosegli organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti, še posebej živahna pa bodo srečanja med pobratenimi krajevnimi skupnostmi.

KONCERT AMATERSKIH PEVSKIH ZBOROV

Zveza kulturnih organizacij je priredila v počastitev 35-letnice osvoboditve koncert amaterskih pevskih zborov naše občine. V avlah osnovne šole Tine Rožanc v Pirničah in Valentin Vodnik se je poslušalcem predstavilo 15 zborov. (Foto: J. Čurin)

VASIL ILJOSKI: MLADI SINOVI

Predstave:

- 15. junija ob 19.30 v domu DPO Pirniče,
- 16. junija ob 19.30 v domu Svobode v Šentvidu,
- 17. junija ob 17.00 v domu Svobode v Šentvidu,
- 18. junija ob 16.00 in 19.30 v Šentjakobskem gledališču, Krekov trg 1.

Amatersko gledališče Kavadarci

Delo amaterskega gledališča pri Domu kulture — Kavadarci začenja z nalogami Agitpropa v obdobju NOB in takoj po njem. Skupina je delovala na območju Kavadarcev, njihovi programi za ranjene borce so vplivali novih moči in vero za končno osvoboditev tudi borcem in civilnemu prebivalstvu, ki so prisostvovali mitingom. Osnovni program mitingov so bile enodejanke in skeči, ki so jih spremljale domovinske in borbene pesmi. V novembru leta 1944 pa že igra-

jo celovečerno komedijo iz NOB »PETIMENSKO ĐORE, ki med ljudstvom, komaj osvobojenim, doživi ogromen uspeh. Ohrabreni z uspehom, skupina nadaljuje še z večjim članom in premiere se vrste druga za drugo (Ante Panov: »S trebuhom za kruhom«, (Pečalbari), Moliere: »Zdravnik po sili«, dramatisacija znanega romana Rodionov: »Cokolada«...). S tem so bili postavljeni tudi temelji amaterskega gledališča, ki od takrat neprekinjeno deluje in je in še mnogo prispeva k razvoju in kvaliteti kulturnega življenja v domači in širši okolici.

Od leta 1952 deluje amatersko gledališče v sklopu Doma kulture, od leta 1961 pa v goste vabijo že profesionalne režiserje, željo izboljšati kvaliteto. V letu 1969 razpišejo prvo štipendijo in tako ima danes amatersko gledališče pet profesionalnih — lastnih igralcev.

Z zlitjem profesionalne in amaterske dejavnosti, vzgojene in programirane doma, izhajajoč iz lastnih potreb, je čutili željo po enotni kvalitetni kulturi. Dom kulture pa, kot organizacijsko telo, to omogoča in umetniško ustvarjalni del pripada res strokovnosti, ki jo — danes v ljubiteljstvu — še kako potrebujemo. Ustvarjalni proces dela, kvaliteta, kontinuirano delo, zagotavljanje sredstev za usmeritev dela, to so osnovni vidiki, ki so v delu s področja kulture v Kavadarcih prisotni, to pa jim tudi zagotavlja aktivno kulturno delo občanov in kvaliteto.

Zaželimo jim dobrodošlico v naši občini, mestu, v imenu nas vseh, tistih, ki tu živimo in tistih, ki so šele začeli med nami živeti.

P. M.